

Vodič kroz zbirke - A Guide Through Collections. Beograd : Arhiv Srbije i Crne Gore, 2007.

Vodič je tiskan ćirilicom na 188 stranica, opremljen crno-bijelim fotografijama dobre kvalitete. U uvodnim je napomenama naznačeno kako se ovim izdanjem nastavlja serija publikacija informativnih pomagala, odnosno vodiča o fondovima i zbirkama koje se čuvaju u Arhivu Srbije i Crne Gore (danas Arhiv Srbije). Prva knjiga serije, *Vodič kroz fondove Kraljevine Jugoslavije* objavljena je 2000.

Namjera je izdavača da ovom publikacijom istraživačima ponudi cjelovite podatke o zbirkama koje čuva. Radi se o 58 zbirki arhivskog gradiva s vremenom nastanka od sredine 19. do sredine 20. stoljeća. Stvaratelji većeg broja zbirki su istaknuti državnici, stranački prvaci, sveučilišni profesori, kulturni i javni djelatnici. Pored toga, opisane su i zbirke čiji su stvaratelji, uvjetno rečeno, pravne osobe, kao što je primjerice Revolucionarni radnički pokret, Revolucionarni sindikati te tematske zbirke kao što su npr. Jugoslavenske pristalice Narodnooslobodilačke borbe u inostranstvu, Jugoslavenski dobrovoljci u Španskom građanskom ratu, Političke stranke u kraljevini Jugoslaviji i dr.

Opis svake zbirke se sastoji od signature, "granične godine stvaraoaca zbirke" (što ovisno o stvaratelju uključuje godine rođenja i smrti ako se radi o privatnoj, godine početka i završetka djelovanja ako se radi o pravnoj osobi te godine početka ili završetka prikupljanja gradiva, ako se radi o tematskoj zbirci), vremenskog raspona gradiva, količine, podatka o sređenosti te podatka o opremljenosti zbirke određenom vrstom informativnog pomagala. Opis, nadalje, sadrži biografiju ili historijat stvaratelja zbirke te osnovne podatke o sadržaju arhivskog gradiva koje se u njoj nalazi. Nije naodmet spomenuti, da je osim u nekoliko slučajeva, uz stvaratelje zbirki kada se radilo o fizičkim osobama, tiskana i njihova fotografija. Također, često je kod opisa pojedine zbirke uz pripadajuću legendu tiskan i neki od zanimljivijih dokumenata koje ona sadržava.

Vodič je, redajući ih prema arhivskoj oznaci, ponudio podatke o sljedećim zbirkama: AJ 37 Dr. Milan Stojadinović, AJ 80 Jovan Jovanović Pižon, AJ 81 Dobrivoje Stošević, AJ 82 Milan Jakovljević, AJ 83 Sava Kosanović, AJ 84 Dr. Hinko Krizman, AJ 85 Dr. Lazar Marković, AJ 86 Svetislav Milosavljević, AJ 87 Luka Pišteljić, AJ 88 Adam Pribičević, AJ 90 Panajot Pljaku, AJ 91 Kirilo Savić, AJ 92 Vojislav Jakovljević, AJ 93 Dragiša M. Stojadinović, AJ 94 Dr. Pero Šoć, AJ 102 Stanislav Krakov, AJ 104 Mihailo Petrović, AJ 105 Nikola V. Vulović, AJ 113 Depeše povodom smrti Milorada Draškovića, AJ 115 "Zbor" Dimitrija Ljotića, AJ 143 Nikola Pašić, AJ 210 Čedomilj Mijatović, AJ 303 Geca Kon, AJ 304 Dr. Dragoljub Jovanović, AJ 305 Dr. Đura Popović, AJ 306 Dr. Leon Geršković, AJ 308 Sindikalne i druge radničke organizacije, AJ 310 Dr. Aleksandar Cincar-Marković, AJ 311 Zbirka plakata, AJ 312 Radovan Đ. Zogović, AJ 323 Ljubomir M. Dabinović, AJ 335 Dr. Vojislav Jovanović Marambo, AJ 377 Zbirka

fotografija, AJ 397 Dr. Ivan Subotić, AJ 398 Dr. Ilija Pržić, AJ 399 Marko Gara-
pić, AJ 406 Dr. Miodrag Zečević, AJ 447 Božidar Vlajić, AJ 512-LFVV Veljko
Vlahović, AJ 513, XXXIV, MP Moša Pijade, AJ 515 ZŠ Zbirka štampe radnič-
kog i komunističkog pokreta, AJ 516 MG Memoarska građa, AJ 517 Revolucion-
arni radnički pokret (Zbirka otkupa i poklona), AJ 518 Vitomir Korać, AJ 720
NSP Napredni studentski pokret, AJ 721 "Revolucionarni sindikati", AJ 722
Politički osuđenici u kaznionama i koncentracionim logorima (Lepoglava, Bileća,
Niš, Maribor, Požarevac, Sremska Mitrovica), AJ 723 Jugoslavenski pristalice
Narodnooslobodilačke borbe u inostranstvu, AJ 724 Jugoslavenski dobrovoljci u
Španskom građanskom ratu, AJ 725 Roza Levine-Majer, AJ 726 Uprave kazni-
ona (Požarevac, Sremska Mitrovica, Maribor – predmeti osuđenih komunista), AJ
730 Političke stranke u Kraljevini Jugoslaviji, AJ 786 Milutin Morača, AJ 787
Nikola Ljubičić, AJ 790 Zbirke reprodukovanih dokumenata, AJ 791 CK KPJ -
KI Depeše Centralni komitet KPJ - Komunistička internacionala, AJ 792 Doku-
menti Centralnih, Pokrajinskih komiteta i nižih organa KPJ i SKOJ, AJ 797
Zbirka mikrofilmova, AJ 798 Živan Vasiljević.

Na kraju je potrebno reći da se radi o korisnom pomagalu pomoću kojega se
prilično jednostavno može doći do najosnovnijih podataka o gradivu zbirki poh-
ranjenih u Arhivu Srbije i Crne Gore, odnosno današnjem Arhivu Srbije. Sama je
publikacija smisleno ustrojena i dobro grafički opremljena. Zamjerka bi se jedino
mogla izreći pomalo nespretnom naslovu: *Vodič kroz zbirke*, jer se iz njega ne
može saznati na koje, odnosno čije se zbirke odnosi. Možda bi smisleniji bio,
doduše, malo duži, ali precizniji naslov "Vodič kroz zbirke Arhiva Srbije i Crne
Gore". Sljedeća zamjerka bi se mogla izreći također na račun naslova, a vezana je
za umetanje njegove engleske inačice - *A Guide Through Collections*. Naime, za
opravdanje umetanja engleskog prijevoda u naslov publikacije zaista bi trebalo
malo više od prevođenja *Uvodnih napomena* i *Sadržaja Vodiča* na taj jezik. Nje-
gov središnji i najvažniji dio, opis zbirki, tiskan je na srpskom i to ćirilicom, pa je
vrlo vjerovatno slabo upotrebljiv korisnicima s engleskog govornog područja.
Uz gred rečeno, i slagaru se potkrala omaška, pa se iza prve stranice *Uvodnih
napomena* na srpskom, nalazi prva stranica istog poglavlja *Vodiča* na engleskom,
zatim slijedi stranica na srpskom, pa opet na engleskom. Ako je ovakav način
slaganja bio namjeran, isprika što nismo razumjeli svrhu.

Mario Stipančević